

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček. računa: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inozemce;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2009

Austrija - druga Švica?

Včerajšnja londonska vest, da francoska diplomacija tajno pripravlja nov načrt za rešitev avstrijskega vprašanja, po katerem naj bi Avstrija proglasila svojo »večno nevtralnost«, ne bo tako iz trte izvita, kakor bi jo radi izvili dunajski listi. Avstentnih poročil iz diplomatskih krogov nam seveda ni bilo mogoče še dobiti, končno je še danes kljub dejstvu, da se po vojni diplomacija ne skriva več za tako visoke kulise kakor nekdanj, prva naloga vsakega diplomata, da molči; če mu je kje pred sitnim časnikiarjem kaj ušlo, lahko vedno to prekliče in proglasi tega za lažnivca. Morda je tudi vir te vesti, namreč London, ki budno pazi na vsako francosko potezo v srednji Evropi, več ali manj dvomljive vrednosti. Poleg tega je »Daily Telegraph«, ki je senzacijo vrget v svet, italio- in germanskofilsko orientiran. Trenutno je mednarodni položaj v srednji Evropi, posebno pa položaj Avstrije takšen, da je naša domneva, da Francija v resnici nekaj kuje na Dunaju, povsem upravičena.

Tisti, ki bi sedanji politični sestav v Evropi, kakršnega so ustvarile mirovne pogodbe, hoteli razdreti, očitajo francoski diplomaciji stereotipnost, starokopitnost in apriorno programatičnost, ki ji jemlje potrebno elastičnost, tako da se ne more prilagoditi vedno izpreminjajočim se političnim razmeram; kot ideal postavljajo njej nasproti angleško diplomacijo, ki ne dela po jasnem in določenem načrtu, pač pa se naslanja na empirizem, na tradicionalne izkušnje instinktivno sproti orientira v vsakem novem položaju. Brezdvomno je pri Francozu potreba po jasnosti in po predhodni orientaciji glede vsakega dela nepri- merno večja kakor pri Angležu, tej razliki primerno večja kakor pri Angležu, tej razliki primerno se tudi taktika obeh diplomacij razlikuje. Toda kdo bi mogel po petnajstih letih po Versailles upravičeno očitati francoski diplomaciji pomanjkanje gibčnosti in iznajdljivosti? Reparacije so likvidirane, Porenje predčasno izpraznjeno in enakopravnost glede oboroževanja Nemčiji dejansko že priznana. Edino ena nit se vleče po poti francoskih diplomatov, ki jim kaže smer in jih varuje pred neprevidnimi ekoki v stran, to je strah pred novim nemškim vpadom; in ta strah je v zgodovini daljnih in bližnjih dni utemeljen, saj je še te dni tisti general Schleicher, ki bi rad ukrotil pangermanista Hitlerja, v navzočnosti maršala Hindenburga in bivšega prestolonaslednika, precej krepko zarožljaj s sabljo.

Francozi bi radi na vsak način preprečili zdru- žitev Avstrije z Nemčijo, da bi se čutili pred to bolj varne. Francoska zunanja politika zavarova- nja pred Nemčijo, ki stremi za tem, da njeno udar- no silo ali zavezami ali s preprečenjem »An- schlussa« čimbolj oslabi, je prišla posebno v ve- ljavno v trenutku, ko so v Parizu pričeli zgubljati upanje, da bi se z Nemčijo lahko spravili. Skleni- tev pogodbe o nenapadanju z Rusijo, najnovejši poskus zbližanja z Italijo in dovolitev Avstriji ve- likega posojila je treba spraviti v to zvezo.

Zakaj bi Francija ne skušala preprečiti »An- schlussa« s proglasitvijo Avstrije za nevtralnno dr- žavo? Zakaj bi ne iskala nove poti, ko se je načrt za osnivanje gospodarskega bloka v Pod- navju ponesrečil, ko se Mala antanta upira ma- hinacijam legitimistov za obnovitev avstrijske mo- narhije tudi v okrnjeni izdaji? Mar ni trenutek, ko se je Avstrija kompromitirala s hirtenburško afero (s prevajanjem orožja iz Italije na Madjarsko) in sicer tako, da je prišlo v nevarnost celo med- narodno posojilo, ugoden za podobne »avances« na Dunaju, kakor bi bila n. pr. proglasitev avstrij- ske nevtralnosti? Poleg vsega bi Italija gotovo ne metala polen pod noge, ker se boji »Anschlus- sa« morda bolj kakor Francija sama.

Na Dunaju so nekoliko v zadregi, res samo nekoliko. Tako odločnega nastopa Francije in Ma- le antante radi tihotapljenja orožja na Madjarsko gotovo niso pričakovali. Francoski desničarski tisk zahteva celo takojšnje sklicanje sveta Zveze na- rodov, ki naj zadevo preišče, ker je Avstrija že drugi prekršila Saint-germainsko pogodbo (prvič januarja 1928, ko je bilo odkrito tihotapljenje oro- žja na postaji St. Gotthardt; levičarji, ki so gla- sovali za avstrijsko posojilo, pa predlagajo, naj se posojilo prej ne izroči v podpisovanje, dokler se zadeva ne razčisti. Dunaj hoče na vsak način priti do denarja. Zato se je avstrijska vlada v lozan- skem protokolu za deset let tudi odpovedala »An- schlussu«. Ni izključeno, da bi ne bili na Dunaju pripravljeni prištati na proglasitev neke vrste ne- vtralnosti, toda nikdar takšne, ki bi jim tudi samo de jure za vedno zaprla pot do Anschlusa. Se lo- zanski protokol je s klavzulo glede Anschlusa pro- dirl v avstrijskem parlamentu s komaj enim glasom večine, čeprav so postale mednarodne pogodbe, tudi tiste gospodarskega značaja spričo današnje politične morale in gospodarske krize problematič- ne vrednosti.

V Avstriji je preteklo leto precej pridobila misel za ohranitev državne samostojnosti proti »Anschlusu«. Radi francoskih simpatij in raznih podonavskih načrtov se je posebno pri legitimisti- h vnovič porodilo upanje, da se jim zlati časi po- vrnejo. V krščanski socialni stranki je le nekaj resnih politikov v srcu tudi proti Anschlusu; indu-

Stalinov govor je razkril globoke hibe kolektivizacije

Ruski kmet in komunistična teorija

Moskva (privatno).

Govor Stalina, ki ga je imel na seji izvr- šilnega odbora SSSR, ki predstavlja parlament vseh federativnih republik Rusije, je vzbudil veliko pozornost, ker je še veliko bolj jasno nego njegov prvi govor, ki ga je imel na izvr- šilnem odboru ruske komunistične stranke, raz- kril vzroke, ki pojasnjujejo, zakaj petletka na polju kmetijske produkcije ni imela pričakovanih rezultatov. Iz govora Stalinovega, ki je bil precej odkrita izpoved tega neuspeha, se vidi, da je razočaranje nad tem dejstvom v krogih stranke veliko; da je torej kmetjsko prebival- stvo res zelo zaostalo pri izvrševanju kolekti- vističnega programa. Stalin v svojem govoru

dolži v prvi vrsti komunistično stranko

da se socializacija poljedelstva ne razvija za- dovoljivo. »Vzrokov, da je bila dobava žita za državo združena s tolikimi težavami, ne smemo iskati pri kmetih, ampak v naših lastnih vrstah«, je dejal. »Zakaj mi smo tisti, ki imamo moč in ki smo poklicani, da vodimo kolektivna gospo- darstva, in mi nosimo vso odgovornost za delo na vasi«. Nato je Stalin obširno slikal hibe v vodstvu novega socializiranega poljedelstva. Vo- ditelji kolektivnih gospodarstev niso videli svo- je glavne naloge v tem, da se dobavi žito za državo, to je v prvi vrsti za prehrano mest, am- pak v tem, da so se poslužili pravice, ki je bila kolektivnim gospodarstvom dana lani, da nam- reč smejo prebitek žita prodajati na prostem trgu po svobodnih cenah ali pa ga v to svrhu kopičiti. Namen in smisel dovoljenja, ki ga je dala vlada lanske pomlad, pa ni bil ta, ampak je bilo naravno mišljeno, da ima dolžnost kme- tov, da žito oddajo državi, prednost pred pra- vico svobodne prodaje. Treba pa je priznati, je dejal Stalin,

da je pogrešil tudi Politbiro

(torej najožje vodstvo stranke, ki skupaj s Sta- linom obstoja iz desetih mož in ki predstavlja pravo diktaturo stranke oziroma režima), ker te točke v imenovanj naredbi ni zadostno pod- črtal. Potem pa so lokalni strankini funkci-

narji na deželi pozabili, da še ni zadosti, če kolektivizacija poljedelstva dobi socialistično formo, ampak je potem še treba, da se v to ob- liko vlije socialistična vsebina. Sredstvo, kako naj se to dokaže, se zdi Stalinu v tem, da se kolektivistična gospodarstva politično in gospo- darsko

podredijo takozvanim polje- delsko-strojnim in traktorskim postajam

kar se ne pravi ničesar drugega kakor to, da naj se središče kolektiviziranega kmetjskega dela prestavi iz posameznih raztresenih vasi na kraj, kjer so zbrani tehniki, agronomi in politični funkcionarji stranke. Stalin se namreč boji »raz- rednih sovražnikov proletarijata«, ali bolje re- čeno, boljševiske stranke, ki, kakor je dejal, »ne nosijo več fizionomije starih kulakov z de- belimi vratovi, ogromnimi zobmi in živalskimi črtami, kakor jih vidimo na naših plakatih, am- pak tistih, ki se nahajajo, oziroma so se vrnili na vodilna mesta mnogih kolektivnih gospodar- stev, ki se z vso vsmemo navdušujejo za oddajo žita državi in v besedah propagirajo izpolnitev vseh komunističnih nalog, katere pa od znotraj z vsemi sredstvi sabotirajo«. »To se mora ne- hati«, je dejal Stalin krepko.

Ta govor ne pomeni nič drugega, kakor da se bo zdaj okrepla komunistična diktatura na vasi, ki je tu pa tam bila »prerahlala in preela- stična ter preveč kompromisarska«, kakor pravi- vijo strankarji. Drugo vprašanje pa je, če bo napenjanje vajeti oziroma poostrena diktatura strankarskih funkcionarjev na vasi kaj bolj navdušila kmete za cilje in gospodarstvo komu- nizma, ko pa ruski kmet že zdaj diktaturo stranke zadosti hudo občuti. Z objektivnega stališča je treba reči, četudi se prizna odkritost Stalina, kolikor se tiče nedostatkov komunističnega strankarskega aparata, da so

neuspeh socializiranega kmet- skega gospodarstva povzročili globlji vzroki

nego so ti, ki jih je navedel Stalin. Ti vzroki so: pomanjkljiva tehnična izšolanost kmetov v rav-

Stalin

nanju z novimi stroji, isto tako pomanjkljiva izobrazba v agrarnih zadevah sploh, ko mora navaden kmet nenekad postati iz individualnega gospodarja male kmetije voditelj kmetijskega veleobrata, ki obsega sto, večših pa celo več ti- soč združenih malih kmetijskih posestev, pred vsem pa okolnost, da državna industrija ne pro- izvaja zadosti proizvodov, ki jih kmet rabi kot protivrednost za oddajo žita in ostalih sadov svojih rok. In končno: princip kolektivizacije nikakor ni mogel zajeti duše kmeta, ki po svoji osebnosti naravi in po naravi stvari slej ko prej visi na individualnem načinu obdelovanja zem- lje oziroma na zasebnem gospodarstvu.

Nasprotniki verzaiskega mira na delu

Nemške zahteve rastejo od dne do dne

London, 19. jan.

Tukajšnji diplomatični in politični krogi potr- jujejo vesti, ki prihajajo z vseh strani o resni na- meri Nemčije, da izrabi bližajoče se zopetno zase- danje razorožitvene konference v to, da sproži vprašanje revizije nemških mej. Nemčija namerava tekom razorožitvenih debat priti na dan z vpra- šanjem

demilitarizacije zapadne meje

Berlinska vlada misli namreč postaviti v Ze- nevi tezo, da mora Nemčija, kateri so velesile pri- znale vojaško enakopravnost, ali zahtevati, da Francija opusti trdnjavski pas na vzhodni meji, ali pa dobiti pravico, da tudi sama zavaruje svojo zapadno mejo s trdnjavami in drugimi primernimi obrambnimi sredstvi. Da pa bo Nemčija na konfe- renci sprožila tudi vprašanje revizije svoje vzhodne meje napram Poljski, o tem ni danes več nobenega dvoma. Nemčija bo to svojo zahtevo opirala na tezo o varnosti, ki je, kakor znano, francoska teza. Ka- kor namreč zahteva Francija zase varnost, preden svojo armado reducira, tako mora tudi Nemčija sama sebe zasigurati s tem, da zahteva odpravo »nenaravnih« mej, ki so deli od Poljske. Varšavska vlada s tem nastopom Nemčije že tako sigurno ra- čuna, da je že izdelala

Dunajska vremenska napoved: Snežilo bo še nadalje.

striji se tresejo pred njim, ker se bojijo nemške konkurence. Toda niti ti zvesti »Avstrijci« si s svojimi željami ne upajo na dan. Dunaj je nepre- stano pod strogim nadzorstvom Berlina, bodisi po tisku, bodisi po drugih niti, ki se je prepletajo v vse politično in gospodarsko življenje. Socialisti v bistvu zagovarjajo Anschluss, ostale stranke tudi.

Dunaj mesto druge Švice, sredi Evrope, ka- mor so hoteli prenesti celo sedež Zveze narodov in kjer bi se shajali kakor nekdanj Slovani in drugi narodi, res zapeljiva ideja za dunajске hotelirje in trgovce! Tudi v kulturnem pogledu bo Dunaj edino v Avstriji, četudi v okrnjeni, pomenil vsaj to, kar danes pomeni za Evropo, in vendar je avstrijska mladina že davno pozabila na Avstrijo in se čuti samo še nemško; zanjo ni Dunaj več prestolnica, odkoder bi »Avstrijci« lahko zopet za- vladali slovanskim narodom — in edino takšen Dunaj lebdi še pred očmi starejših — zato nima misla več za Avstrijo. In v mladini je bodočnost —ski

svoji odgovor na nemške zahteve

Kar se tiče francoske vlade, niti desničarji niti levičarji, ki sicer v teoriji nekoliko koketirajo z revizijskimi idejami, ne mislijo na to, da bi se Nemčiji v tem oziru količikaj koncediralo. Zakaj tudi tisti, ki bi Nemčiji radi prišli nasproti, kolikor je le mogoče, se zavedajo, da bi katerakoli konce- sija Nemčiji bodisi na zapadu bodisi na vzhodu imela za takojšnjo posledico sprožitve

spremembe versailske mirovne pogodbe sploh

kar bi pomenilo pravo katastrofo za Evropo, ki bi se čisto avtomatično spremenila v novo svetovno vojno.

Nemčija hoče enakost s Francijo tudi na morju

Berlin, 19. jan. Tukaj je izšla posebna številka »Hamburgrer Zeitung«, ki obsega 24 strani in ki je namenjena v dokaz teze, da, ako so velesile Nemčije po versailski pogodbi razorožile na morju, se mora sedaj razorožiti tudi Francija! Če pa Francija neče, seveda izvajajo Nemci, se mora tudi Nemčiji dovoliti, da zopet gradi vojno brodogradnjo. Nemci se pritožujejo, da nimajo nobenih hidroplanov, dasi je dobro znano, da obstoji močna nemška hidroplanska baza na otoku Sylt. Nemški list se pritožuje tudi nad velikimi letalskimi silami Poljske, Danske, Norveške, Švedske, Litve, Latvije, Estonije in Finske ter zahteva, naj se revidirajo tudi vojaške sile na Baltičkem morju. Ta publika- cija je seveda sprožila energične protizglove v Pa- rizu.

Nepojasnjeno stališče Italije

Rim, 19. jan. Kakor znano, se mudi tukaj pod- tajnik poljskega zunanjega ministra Szembek, ki je imel politične razgovore tako z italijanskim podtajnikom za zunanje zadeve Suvichem kakor z Mussolinijem samim. O vsebini teh razgovorov se ne more ničesar izvedeti. Razni članki v italijan- skih listih, ki so izšli te dni, o notranjih zadevah Poljske, o pristanišču v Gdyniji in o drugih polj- skih zadevah so pisani zelo simpatično, toda noben list se ne dotika vprašanja koridorja, razen, da se namiguje, naj bi se to vprašanje rešilo prijateljsko med Nemčijo in Poljsko samo.

Italijanski politični krogi glede tega vprašanja pravijo, da Italija nima povoda intervenirati v

vprašanju, ki je v nobenem oziru ne zanima na- ravnost.

Odločna izjava dr. Beneša proti poizkusom revizije

Praga, 19. jan. Zunanji minister dr. Beneš je smeli na zborovanju narodno-socialistične stran- ke imel govor, v katerem je bil bavl z zunanjepoli- tičnimi izgledi v letu 1933. Dr. Beneš je rekel, da bo to leto prineslo velik razvoj revizionizma ali pa popoln razpad revizionističnega tabora. Cela vrsta evropskih držav bo primorana, da preneha prena- šati stalno igranje z ognjem. Prišel bo čas, ko bo treba to vprašanje temeljito razmotrivati in mu dati jasen izraz. Posledica tega bo, da bodo gotovi evropski politični krogi prišli do spoznanja, da je treba nastopiti proti revizionistični politiki. Mi se revizionističnega pokreta ne bojimo, je končal dr. Beneš svoj govor. Proti revizionistični politiki bo- mo v letu 1933. nastopali še bolj kot kdaj prej.

Pierre Cot o hirtenberški aferi

Pariz, 19. jan. Vg. Državni podtajnik Pierre Cot je v zunanjem odboru govoril o znani aferi po- šiljanja orožja v Hirtenberg. Navajal je, da so uradne diplomatske vesti o tem zelo pomanjkljive. Dosedanje ugotovitve pa potrjujejo razkritja du- najskih socialističnih listov. Dunajski poslanik je potrdil, da je zvezni kancler dr. Dollfuss priznal, da je sklopi Avstrijo drdralo 47 vagonov orožja za Madjarsko. To pomeni vsekakor kršenje senzermen- ske mirovne pogodbe. Poslanik je dobil natančne instrukcije, da onemogoči ponovitev takega škun- dala.

Mala antanta pa bo to afero na vsak način sprožila v Zenevi na razgovor. Socialist Longuet je sporočil, da je potom posebne ankete ugotovil, da je bilo transportiranih 65.000 pušk in 200 strojne najmoderneje italijanske konstrukcije, da je bil posiljatelj italijanski major Giuseppe Coriese in Verone, prejemnik pa ravnatelj Mandl v Hirten- bergu.

Francoski socialisti, ki so zagovarjali novo po- sojilo za Avstrijo, zahtevajo obvezna jamstva, da Avstrija ne bo več podpirala fašistične gonje proti miru. Radikalne stranke to izjavo podpirajo.

Na 1000 prebivalcev 125 brez posla

Berlin, 19. jan. AA. V 49 največjih nemških mestih je bilo koncem oktobra 2.300.320 brezposel- nih, to je 125 na tisoč. V Berlinu brez 145 brez- poselnih na tisoč prebivalcev, v Plauen na Sa- škem pa kar 177.

Hranilnica na Jesenicah

»Slovanec« Kreev doma izplačuje višje, vloženo po 1. I. 1933, takoj brez odpovedi.

Katoliška vzgoja mladine je - anahronizem

to je: stvar, ki ne spada v naš čas — tako pravi v svoji številki 19. t. m. isto »Jutro«, ki nam sicer dan za dnem slovesno in krepko podčrtano zatrjuje, da ni protikršćansko in protikatoliško, da globoko spoštuje versko prepričanje, da so grdi klebetniki tisti, ki dolžijo »Jutro« in njegove prišleke soprosta proti katolicizmu in duhovščini. V gori imenovani številki tega nad vse religioznega, katoličnega prijaznega in vsako versko prepričanje in vsako cerkev spoštuječega lista pa čitamo, da je prišel čas, da se odpravi verska vzgoja mladine tudi v jugosloviji, kar dvojni sistem pri vzgoji mladine ni več mogoče. Treba je razčistiti vprašanje — pravi »Jutro« dalje — ali je mogoče še dlje trpeti, da je izpenšolska vzgoja mladine prepuščena križarjem in klarisinjam. Anahronizem je — ozkika — da se izpenšolska vzgoja slovenske mladine še pušča v rokah raznih verskopoliitičnih organizacij, kakor so križari, sestrice so. Klare, Marijini ortci itd. itd. To srednjeveško je treba odpraviti — končuje »Jutro« svoj protest proti katoliški religiozni vzgoji naše mladosti in energično zahteva, da se to vprašanje nemudoma in energično razčisti. Ne sme se namreč pustiti, da imej duhovščina oblast nad mlado človeško dušo!

Tako! Zdaj smo na jasnem, kaj razumevajo »Jutro« in njegov politično-kulturni krog pod istim absolutnim in svetnim spoštovanjem pred vsakim verskim prepričanjem, pod globokim razumevanjem in opoštevanjem vseh etičnih vrednot religije, pod brezpogojnim klanjanjem pred principom verske svobode in svobode vesti ter pre-

pričanja splošno. Li da »Jutro« vsak dan slovenski mladosti seruira k zaprtju. Svoboda vesti, prepričanja in vere obstoja »Jutro«, kakor zlati vidimo, v zatrtju verske vzgoje mladine, v prisili brezverski vzgoji, v odrekanju pravice, ki jo ima cerkev in ki jo imajo stari in mlada izpenšole, da se o vzgoji po načelih in v duhu svoje katoliške vere in prepričanja. Torej popolnoma tako kakor je program ruskih sovjetov in mehiških komunistov ter španskih frumasonskih republik, ki ubija španskim kmetom in delavcem svoj »svobodomiselnost« nazor o glavo s pištolami, mitraljezi in deportacijami o malarjsko ozemlje afriških kolonij. Res lepi »svobodomiselnost«!

Zalostno znamenje za duševno stanje izpenševnega dela našega izobraženstva pa je, da se v resnici najdejo ljudje, ki perujejo »Jutro« in njegovemu krogu, ki v isti sapi, ko kriči, da ni ne proti krščanskim verskim in moralnim načelom ne proti katolicizmu, zahteva, da se naj verska in moralna vzgoja naše mladine po teh načelih odpravi! Ali so »Jutro« verniki res že tako otopeli, da ne vidijo tega protislovja, ali pa nimajo več listega čula, ki ločuje resnico od laži, odkritost od hinavščine, pošteno premost od nečastnega zavijanja? Naj bo že kakorkoli, laka duševna dekadenca mora vsakega resničnega jugoslovanskega in slovenskega patriota navdajati s skrbjo, kdor je proti veri, proti krščanstvu, proti katolištvu, naj to odkrito priznava in se proti katolištvu odkrito bori kakor mož z odprtim vizirjem, (kakor na primer to dela Stalin), ne pa kakor delajo ti »naprednjaki«, ki igrajo dve vlogi hkratu, tako da nikoli ne oči, koga imajo pred seboj. Reskepi pred možni, duševnim obojkom pa gre samo pomilovalno zaničevanje!

Neslaven konec akcije ZN za rešitev kitajsko-japonskega spora

Rezultat - ničla Japonci lahko svobodno šarijo naprej

Zeneva, 19. jan. Z. Akcija Zveze narodov za rešitev kitajsko-japonskega spora se približuje koncu. Rezultat je negativen.

Zveza narodov bo kakor navadno v podobnih situacijah našla formulo, ki bo omogočila, da njeno delo pokaže kot nepristransko. Ker so vsi poskusi, da se stranki sporazumeja, ostali brez uspeha, bo odbor devetnajstorice kot organ Zveze narodov, kateremu je poverjen mandat, da prouči vsa sporna vprašanja in najde obliko za likvidacijo kitajsko-japonskega spora, poslal skupščini Zveze narodov poročilo, v katerem bo negetiral, da je zaupan mandat izčrpan in da posredovanje akcija na žalost ni dala pozitivnih rezultatov. Do sedaj so, po posredovanju akcije vodili v sništu čl. 15. § 3., p. 1. kta Zveze narodov in skočili na medsebojni sporazum med obema spornima strankama. Ker pa se ne more nič več misliti na likvidacijo tega spora, bo skupščina Zveze narodov izdala sklep, ki bo za obe stranki obvezen. Namesto arbitraže bo Zveza narodov na temelju čl. 15. § 4., p. 1. kta Zveze narodov ocenila situacijo na daljnem vzhodu in zahtevala od obeh strank garancije, da se oboroženje ne spopadi ne bodo ponovili. Odbor devetnajstorice je že pripravil poročilo v tem sništu, na podlagi katerega bo skupščina Zveze narodov izdala resolucijo, ki bo končni akt posredovalne akcije, ki jo je vodila Zveza narodov.

Predlogi pripravljene odbora za svetovno gosp. konferenco

Vpostavitve svobodne trgovine

Zeneva, 19. jan. Z. Odbor za pripravo svetovne gospodarske konference je končal svoje delo. V poročilu ekonomskega in finančnega pododpora, ki je bilo danes odobreno na plenarni seji komisije, naglašajo, da so člani komisije soglasno sporazumeli, da se morajo vsa aktivna vprašanja splošnega svetovnega zbiranja

rešiti na praktični način.

V teh poročilih so podani konkretni predlogi, katere bo svetovna gospodarska konferenca vsaka kot podlago za svoje delo. Pomen teh predlogov je tem večji, ker so jih izdelali najbolj priznani gospodarski in finančni strokovnjaki, katere so delegirale zainteresirane vlade v to komisijo. Radi tega se sme pričakovati, da bo svetovna gospodarska konferenca lahko brez večjih težav usmerila svoje napore na praktično in konkretno delo.

Najbolj pomembno je poročilo finančnega odbora, pri sestavi katerega je sodeloval tudi ameriški delegat. V tem poročilu je glavno ugotavljajo, da morajo vlade vseh držav, ki bodo zastopane na svetovni gospodarski konferenci, skupno napraviti korake v cilju, da se na praktičen način doseže sledeče:

1. ureditev vseh meddržavnih dolgov,
2. kolikor mogoče velika svoboda v mednarodni trgovini,
3. zvišanje cen in stabilizacija svetovnega trga,
4. finančna in monetarna akcija za ukinitve deviznih omejitev in za vpostavitve valutne stabilnosti.

Nadalje zahtevajo v poročilu, da se morajo meddržavni dolgovni urediti na praktični bazi, ker bi se na ta način odstranila obstoječa vzmetenje, ki je zajelo ves svet. Meddržavni dolgovni niso isto, kar so privatni in trgovinski dolgovni, ker daleč ne predstavljajo vrednosti, ki bi jih mogla likvidirati. V sedanjih razmerah je finančna in gospodarska stabilizacija nemogoča, ker ji radi izpila teh

neproduktivnih dolgov

stanja proti nevarnost popolne gospodarske desorganizacije na svetovnem denarnem trgu. To vpra-

šanje sicer ni stavljeno na dnevni red svetovne gospodarske konference, vendar pa člani komisije, ki vsrjo priprave za svetovno gospodarsko konferenco, upajo, da bodo to vprašanje vse zainteresirane države vzele v pretes. Dokler to vprašanje ne bo rešeno, se ne more misliti na gospodarsko ali finančno obnovo, ki je možna edino v sodelovanju vseh držav. Nič manj važno ni vprašanje vpostavitve svobodne trgovine.

Številne države so omejile uvoz. S tem pa je padel tudi njihov izvoz. Princip reciprocitete je ostal enoviti element mednarodne trgovine in vlade vseh držav bodo morale napraviti skrajne napore, da vpostavimo normalni režim v trgovinskem prometu. Dalje poročajo tudi o načini, po katerem bodo morale vlade izvršiti finančno akcijo v cilju, da dosežejo stabilizacijo valut in svobodno trgovino ter v prvi vrsti predlagajo ukinitve deviznih zapor.

40 urni tednik šel po rodi

Zeneva, 19. jan. AA. Konferenca o 40 urnem tedniku je davi z 51 glasovi proti 21 glasovom zavrnila resolucijo delavske skupine, naj bi medze vključb znižanja delavnega časa ostale neizpremenjene. 17 delegatov se je glasovanja vzdržalo. Med njimi vodni delegati Japonske in Francije. Proti resoluciji je glasoval tudi vodni delegat Velike Britanije. Konferenca bo zdaj vžela v delo tehnične podrobnosti problema. Pričakovati je, da bo s tem imela posla še kakih osem dni.

Neresnična nest o atentatu na Mussolinia

Praga, 19. jan. tg. V Pragi so se širile danes vesti o atentatu na Mussolinia. Vsa uredništva so imela mnogo posla radi nepeptanega povpraševanja po vesteh. Vest se je potem uradno demantirala. Trdi se, da je to vest razširjala nekda tajna komunistična brezčlena postaja na Slovaškem.

Zagrebska vremenska napoved: Še vedno bo snežilo v vzhodnih krajih. Sneg bo prišel najbrž počasi v vseh delih države. Temperatura bo zmer. na. pozneje pa bo padla.

Odločen nastop Anglije v zadevi vojnih dolgov

Vprašanje se mora nemudoma rešiti

Ameriški načrt se bo izjalovil

Zeneva, 19. januarja.

Angleški delegat v odboru izvedencev, ki sestavlja program za svetovno gospodarsko konferenco, g. Friderik Leith-Ross, je zahteval, naj se stavi vprašanje medzaveznih dolgov na vsak način na program. Ta njegova zahteva je izvala v angleškem javnem mnenju novo polemiko glede evropskih dolgov v Ameriki in angleški javnost se je obrnila proti svojem delegatu. V kolikor zahteva, da se vprašanje evropskih dolgov Ameriki mora rešiti takoj, torej ne šele na svetovni gospodarski konferenci. Dne 13. junija zapade nov obrok, ki bi ga morala Evropa plačati, ako ne pride prej do poravnave z Ameriko. Na drugi strani prav za prav nič ne ve, kdaj se bo sestala gospodarska konferenca. Zato bi lahko postalo nesodno za Evropo, ako bi to vprašanje prepustili konferenci.

Ameriški delegati spremljajo z največjo pozornostjo novo razpravo, ki se je vnela med angleškimi tiskom. Iz okolice angleške delegacije doznajajo, da ima Amerika v načrtu, da bi Anglijo in Francijo popolnoma ločila in razbila že vnaprečeno fronto, ki se ustvarja med obema državama. Amerika bi rada vprašanje zopet zavlačila, tako da bi zapadlost novega obroka porabila za to, da bi Anglijo in Francijo ločila. Tistim državam, ki so že plačale decembarski obrok, bi dolgove znižala, od drugih pa, kakor je Francija, ki tega niso storile, bi zahtevala polno plačilo.

Značilno je, da Angleži že danes odlašajo vsako takšno ponudbo in zahtevajo, da se vprašanje reši, še preden nastopi dan 15. junija. Ne zahtevajo se več z znižanjem dolgov ali s katerokoli začasnou olajšavo, temveč zahtevajo, da se vprašanje reši končnoveljavno in sicer v duhu lozanskega sporazuma glede reparacij. Zavezniki so znižali nemški dolg na malenkostno vsoto treh milijard. To so storili v prepričanju, da bo tudi Ame-

rika storila isto s svojimi terjatvami napram Evropi. Evropski dolgovni se morajo znižati na nizko vsoto, ki naj bo Evropa plača kot enkratno odpravnino Ameriki.

Značilno je, da »Times« odločno zavrača vsako drugo kombinacijo, ki si jo želijo Američani, tako na pr. znižanje evropskih carin, ki naj bi ameriškomu blagu omogočile večji izvoz v Evropo, ali katerekoli olajšave glede izvoza samega. Angleži hočejo plačati v denarju in sicer enkrat za vselej.

Odločen nastop angleškega tiska je napravil na ameriško delegacijo globok vtis. Dejstvo je, da je usoda tujca Zierlinga začela skrbeti tudi Američane. Skoraj polovica valut na svetu je zvezana z usodo tujca! Poleg tega se s padanjem tujca veča konkurenčna med angleškimi blagi proti ameriškim. Ameriki je to seveda v veliko škodo, saj je eksport ameriškega blaga že itak silno nazadeval.

Washingtonski dopisnik londonskega »Daily Telegraph« meni, da prihaja Amerika čedalje bolj do prepričanja, da se ha morala definitivno odpovedati svojim terjatvam v Evropi, sicer ne bo mogoče napraviti reda v svetovnem gospodarstvu. Američani že uvidevajo, da so tudi od njihove strani nujno potrebne žrtve.

Pariz, 19. jan. AA. Newyorški poročevalec lista »Agence Economique et Financiere« piše glede na sestanek, ki se bo jutri vršil med Hooverjem in Rooseveltom, da bo Roosevelt dobil posebnja pooblastila, ker bi hotel, da se začne pogajanja z doizničnimi državami še pred 4. marcem t. l. Davis, ki bo prisostvoval razgovoru med obema predsednikoma, zastopa baje stališče, naj bi Amerika uredila dolgovno vprašanje najprej z Anglijo, ki naj bi plačala neko pavšalno vsoto. Druge dolžniške države naj bi prišle na vrsto šele tedaj, ko bi bila stvar z Anglijo že urejena.

Jurij Stribrny oproščen

Praga, 19. jan. tg. Okrožno sodišče v Jihlavi je danes po več kot trimesčni razpravi opustilo od obtožbe bivšega voditelja nacionalne lige Jurija Stribrnega in urarja Franca Sihrovskega od obtožbe krivice prisega. To je bil drugi sodni proces v isti stvari. Ozadje procesa je tvoril Sihrovskega nakup nemških vagonov leta 1921, ko je bil Stribrny železniški ministar. Sodišče je odločilo, da ni dokazano, da bi bil Stribrny prejel za to visoko provizijo. Stribrny pa se bo moral zagovarjati še pred porotnim sodiščem radi zlorabe uradne oblasti, ker se mu očitja, da je kot železniški ministar preskrbel svojemu bratu, veletrgovcu s premogom, velike dobave za premog. Verjetno je, da bo Stribrny svojo današnjo oprostitve izrazil v politično svrhu.

Ko se je oproščeni Jurij Stribrny pripeljal v Prago, ga je pričakovala velika množica ljudstva. Polcija je bila pripravljena, da prepreči morebitne izgrede. Ko se je Stribrny peljal skozi mesto v uredništvu svojih listov, so ga povsod na ulicah živahno pozdravljali. Pred uredništvom se je zbrala velika množica ljudstva, ki je gologlava prepevala češko narodno himno. Listi pišejo o razsodbi različno, kakor pripadajo posameznim strankam. Listi Stribrnega so izdali posebno izdajo, ki pa je bila zaplenjena, ker so razsodbi sodišča pridejali svoje komentarje.

Senzacionalna aretacija v Romuniji

Bukarešta, 19. jan. Z. Skoro vsa romunska javnost je še vedno razburjena radi slučajja, ki se je zgodil predsedniku društva srednješolskih profesorjev Forcu. Kakor znano, je bil ta profesor pred par dnevi aretirani radi žaljivega govora proti kralju Karlu. Ker je bil v Romuniji to prvi slučaj, da je bil kdo aretirani radi žaljive suverena, je ta aretacija izvala po vseh romunskih krajih precejšnjo senzacijo, ki pa se je še stopnjevala, ko je javnost zvedela, da je bil aretirani profesor Forcu. Pripadal je onim krogom, ki so se najbolj eksponirali za povratek sedanjega kralja v domovino. Člani gornjega društva so sklenili prirediti za svojega aretirane predsednika velike manifestacije, ki jih je pa policija prepreževala. Danes bo o tem vprašanju ponovno razpravljalo sodišče in sklepalo o tem, ali naj potrdi sklep, na podlagi katerega je bil odveden profesor Forcu v preiskovalne zapore, ali ne. Večina romunskih časopisov se je postavila odločno na stališče aretirane profesorja in zahteva njegovo takojšnjo izpustitev.

Oton habsburški v Berlinu

Berlin, 19. jan. tg. Ze 14 dni biva v Berlinu Oton Habsburg, kjer študira na vsučilišču in se pripravlja za doktorat za mednarodno pravo. Kakor na vsučilišču v Louvainu, živi tudi v Berlinu pod imenom Barstege svojega. Stanuje pri baronu Pereira v spremstvu svojega domačega učitelja grofa Degenfelda. S svojim bivanjem v Berlinu ne zasleduje Oton Habsburg nobenih političnih namenov. Baron Pereira izjavlja, da živi njegov gost popolnoma sam zase.

3000 t o nb!

Barcelona, 19. jan. V Igualadi so radi eksplozije odkrili tajno tovarno bomb. Zaplenili so 3000 bomb,

Požar v Hindenburgovem dvorcu

Amsterdam, 19. jan. tg. Po prestedku samo par dni je izbruhnil v Rotterdamu zopet velik požar. V najgostejši naseljenem trgovskem delu mesta je pogorela veletrgovina železnice. Požar se je kmalu razširil na vso fronto ulice več kot 150 m dolgo. Vse hiše in popustovna pogorela in so morali večje število ljudi rešiti ko so spali, pri čemer so je hudo opeljo tudi več gasilcev. Stvarna škoda je bila zelo velika.

Roštni dan kraljeviča Tomislava

Belgrad, 19. jan. Za roštni dan Nj. kr. visokostva kraljeviča Tomislava se je danes v dvornem hramu vršila sveta boja z blagolarenjem. Udeležili so se Nj. Vel. kralj in kraljica, Nj. vis. predsednik Piter, kraljevič Tomislav, knez Pavle, kneginja Olga in knez Aleksander.

Protest proti pisanju bolgarskega časopisa

Sofija, 19. jan. l. Skoraj vsi današnji bolgarski listi objavljajo vest, da je jugoslovanski poslanik Vukčević vložil pri predsedniku bolgarske vladne in zunanjemu ministru Mašanovu protestno noto radi kampanje bolgarskega časopisa proti naši državi. V noti je posebno naglašeno tendenciozno pisanje lista »Makedoniec«. Ob tej priliki je predsednik bolgarske vlade Mašanov izjavil, da je že izdal nalog za zaplenitve onih števk »Makedoniec«, v katerih zlasti ostro napada Jugoslavijo.

Ali temeljito varčevanje ali pa inflacija

Pariz, 19. jan. Z. Finančni odbor je pozno v noč razpravljao o finančnem predlogu vlade in o socialističnem protipredlogu. Finančni minister Cheron je odklonil ta predlog, ker po njegovem mnenju ne bo mogoče vpostaviti proračunskega ravnateljstva. Cheron je pozorno naglasil, da ne vidi drugega izhoda, kakor da se ali vpostavi ravnateljstvo v proračunu na temelju vladnega predloga, ali pa z inflacijo. Finančni minister je izjavil, da je to vprašanje silno nujno, ker državni deficit narasta vsako uro za 1.111.000 frankov. Kljub temu je finančni odbor sprejel socialistični protipredlog kot bazo za nadaljnja pogajanja. Ta rešitev finančnega odbora dokazuje, da je odbor sklenil izvršiti velike izpremembe v vladnem načrtu.

Prvi jugoslovanski turistični vlak na Dunaj

Dunaj, 19. jan. tg. Z napetostjo se pričakuje jutri prihod prvega jugoslovanskega turističnega vlaka iz Belgrade s 300 jugoslovanskimi gosti, med katerimi se nahaja tudi avstrijski poslanec s svojo soprogo. Vlak je aranžirala jugoslovanska turistično-prometna pisarna »Putnik«. V bližnji prihodnosti nameravajo aranžirati enak turistični vlak z Dunaja v Belgrad. Take vlake so prirejali do sedaj samo med Avstrijo in Češko-Slovaško.

Belgrajške vesti

Belgrad, 19. jan. l. G. Vlado Vukčević, član tiskovnega urada Zveze narodov, ki se že delj časa mudi v Belgradu in je bil sprejet tudi pri zunanjem ministru Jeytšu, namerava jutri zvečer odpotovati v Zagreb, kjer bo stopil v stike z raznimi krogi, kakor bo posetil tudi Ljubljano. V slovenski prestolici bo ostal eden do dva dni.

Belgrad, 19. jan. l. V palači Kolarčeve ljudske univerze so sročili slovesno otvorili klubske prostore poljsko-jugoslovanske lige. Otvorili sta poleg uradništva tukajšnjega poljskega poslanikstva in pozvanih gostov prisostvovala tudi tukajšnji češki poslani dr. Flieder in argentinski poslanik Candioti.

Drobne vesti

Pariz, 19. jan. AA. Gledališče »Odéon« slavi te dni 150 letnico svojega obstoja.

Pariz, 19. jan. AA. Danes ob 11.45 je dolar notiral 25.62 in tri četrti, lunt pa 85.90.

Neodček, 19. jan. AA. V tukajšnjem dvorcu nemškega državnega predsednika Hindenburga je izbruhnil požar. Ogenj je napravil veliko škodo. Ognjgasci iz bližnje okolice so ogenj naposled pogasili.

AA. Pomotnik bana dr. Pickmajer jutri, v petek in v torek, dan 23. t. m. zaradi odsotnosti ne bo sprejemal stank.

Šola nemih

Vsekakor je težko reči, ali so večji bedniki slepci ali gluhomemi. Eden ne vidi lepote božjega stvarstva, drugi pa ne more nikdar nikomur razkriti svoje duše. Vendar je obema prihranjeno spoznanje človeške grdebe.

Gluhomemci so bili v starem in srednjem veku še večji nesrečneži kot danes. Takrat so bili oni delavci najtežjih opravil; za njihovo izobrazbo se ni kajpada nihče menil. Saj so celo razumni Grki mislili da je gluhomemec nesposoben za izobrazbo. Aristotel je menil, da je sicer možna delna izobrazba tudi pri gluhomemcu, toda strašno težko jo je razložiti. Istih misli je bil tudi svetli Avgustin. Radi takih nazorov se ni mogla pri nobenem gluhomemcu pokazati kakršnakoli inteligenca, razen pri onih, ki so bili umetniško nadarjeni. Navadno so ti bedneži žalostno životali in le tu pa tam se je kdo našel ki je takega človeka naučil pisati in brati.

Sele proti koncu 18. stoletja se je javila prvi namerni poskus, da bi gluhomemcu pomagali do izobrazbe. Prvo šolo za gluhomemce je osnoval leta 1760. v Parizu opat de l'Épée, a že leta 1778. je ustanovil podobno šolo Samuel Heinicke v Lipskem. Ti zavodi pa so se pelagoma tako razširili, da jih je bilo pred vojno okrog 400 z nad 60.000 gojenci. Po vojni se je to število še povečalo.

Danes razlikujemo dve vrsti gluhomemcev: one, ki so od rojstva gluhomemi, in one, ki so postali kasneje taki. Fiziologija je dognala, da se rodijo gluhomemi v onih zakonih, ki sestojijo iz sorodstva in pa v gorkih pokrajinah. Kasnejša gluhomost nastopa po nekaterih možganskih obolenjih in nekaterih infekcijskih boleznih zlasti pri otrokih. Tako nastopi čisto gluhomost po šarla-

hu. Zdi se, da je večkrat tudi gluhost kriva nemosti, zakaj v šolah za gluhomemce se gojenci mnogokrat nauče tudi govoriti.

V šolah uporabljajo danes dve metodi: glasovno in kombimirano. Glasovna je uvedena skoro v vse šole, a obstoji v tem, da se gluhomemec nauči izgovarjati izvesten glas, a zatem spaja te glasove, da dobi pojmi. Druga metoda je kombimirana in sicer: glasovna, opazovalna, gibna ter govor s prsti. Tu je na primer zanimivo učenje posameznih črk in glasov s prsti. Tako pomeni, »emo palec in kazalec v krog, črko »o«; ako kazalec in sredinec izprožimo (ostali prsti morajo biti stisnjeni), dobimo črko »v«. Da se otrok nauči izgovarjati posamezne glasove, se mora s prsti dotikati grla učitelja, ki govori, zraven pa mu mora gledati na gibanje ustnic. Ko pa izgovarja otrok sam, tiplje s prsti svoje grlo, a istočasno gleda v zrcalu sebe in učitelja.

Z raznimi metodami se da doseči, da se nekateri gluhomemci nauče govoriti in odgovarjati. Seveda je tu potrebno pred vsem dobro opazovanje. Namesto ušes poslušajo pri gluhomemih oči. Danes prejemajo gluhomemci isto izobrazbo kot ljudskošolski otroci (seveda na gluhomem. šolah) in sicer od 7. leta dalje. Pouk traja 8 let. Večina gluhomemih gojencev se priuči raznih obrti, a talentirani gredo celo na visoke šole. Saj vemo iz časopisov, da je pred meseci neki gluhomemi matematik položil doktorat. Mati mu je namreč čitala razne znanstvene knjige, iz katerih je zvedel osnovo matematične znanosti. Nato pa je on materi narekoval disertacijo, ki je vzbudila pri profesorjih največje začudenje...

Francoski letalec Mermoz je preletel s svojim letalom »Mavric« Atlantski ocean med Afriko in Južno Ameriko v izredno kratkem času štirinajstih ur. To se pravi, da je letel s povprečno brzino 235 km na uro. Na letalu je imel 6 polnikov. V Rio de Janeiru, kjer so se izkrcali ti drzni Francozi, so jih pričakovali meščani z velikanskim navdušenjem.

Železna ruda v Petrovi gori

V vasi Vranovina, pod gozdovi Petrove gore, kjer je našel smrt poslednji hrvaški kralj Peter Svatič, so našli na velike zaloge železne rude, katere količine za enkrat še niso preiskali strokovnjaki. Ruda je baže prvovrstna. Potemtakem bodo spravili znova v obrat železno topilnico, ki je že nekaj let na Vranovini počivala.

Leseni koteč, kakršni so danes razpostavljeni po Pekingu. Sleherni trgovci, ki bi kupili japonsko blago, mora v te zapore. Pohod Japoncev na kitajsko-mandžursko mejo, je izzval po vsej Kitajski bojkotno gibanje proti vsemu, kar izvira iz Japonske

Grad — bogoslovnica

Kakor poročajo časopisi, je lastnica velikega gradu Schurgast v Gornji Sleziiji, grofica Korff, podarila svoj grad marianhiškimi misijonarjem, ki bodo tam uredili svoje misijske šole in bogoslovce za one, ki bodo prejeli pozni poizide. Vratilovski nadškof, kardinal dr. Bertram, je že dal svoje privolenje za otvoritev te nove misijske šole in seminarja. Grad Schurgast ima ogromno prostora (menda nad 100 sob), zgradil ga je mož sedanje lastnice. Ko pa je ta leta 1928 nenadoma umrl, sin njegov pa že v svetovni vojni padel, ni bilo naslednika. Stara gospa je torej izročila grad v kulturno-verneke namene.

Usoda dveh letalk

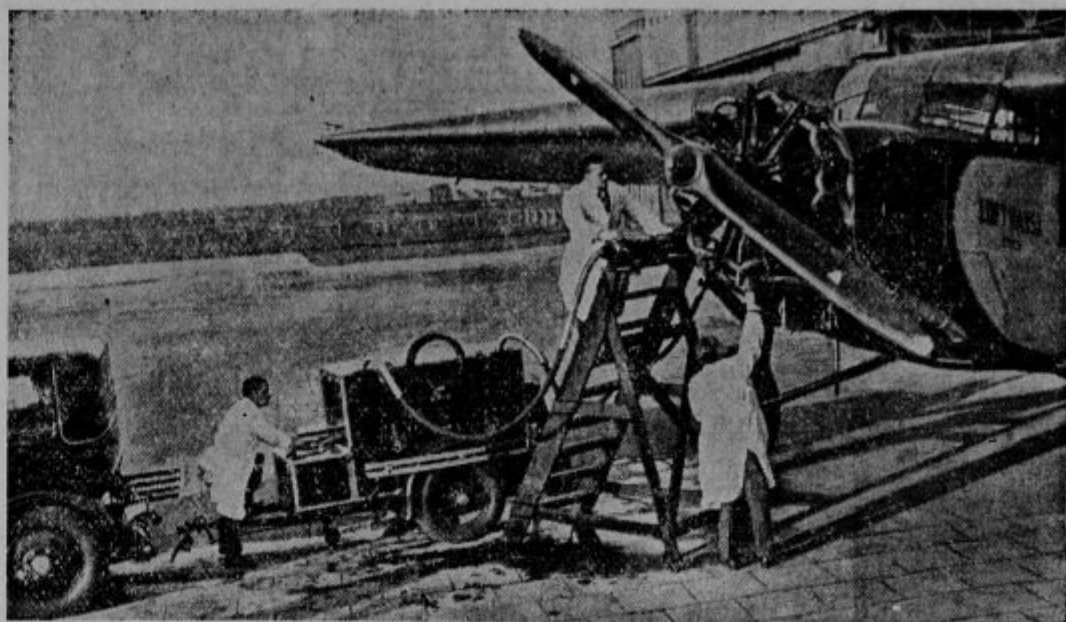
Obe angleški letalki, miss Page in miss Sale-Barker, ki sta hoteli leteti iz Kapstadta proti Londonu, sta morali radi defekta v motorju blizu Nairobi-ja pristati in tako sta izginili iz vida vsem, ki so spremljali njunin polet. Na mešto nesreče so prihiteli domačini, ki pa niso mogli seveda ničesar pomagati. Najprej se je odpravil za njuno sledjo angleški letalec Tanner, ki je zasledil razbito letalo, nakar se je vrnil v Nairobi. Nato pa se je dvignil letalski kapitan Combe in vzel s seboj hrano in zdravila. Toda po enournem iskanju je komaj izsledil majhen prostorček, kjer je mogel pristati. Od tu je koračil peš do ponesrečenk, ki sta ležali ob razbitem letalu ranjeni. Med tem je prispel iz Nairobi-ja avtomobil, na katerega so obe letalki naložili in ju odpeljali v bolnišnico. Obe sta težko poškodovani in v neprestanem življenem napadu.

Francoski bojovníki pri Hindenburgu

Odpustništvo nekdanjih francoskih bojovníkov je prispelo v Berlin in izročilo Hindenburgu zastavo 2. bataljona 3. polka pruske garde, katero so v januarju 1920 našli na bojnem polju blizu Reimsa pod truplom nekega nemškega vojaka. Od takrat je bila shranjena v francoskem vojnem muzeju v Parizu. Zdaj pa so pokazali francoski bojovníki nekako solidarno tovarištvo do nemških bojovníkov iz svetovne vojne.

Start z jadrnicami na ledu.

Letalo roentgenizirano. V hamburškem letališču bodo poslej pregledovali od časa do časa vsa letala z roentgenovimi žarki, da bi na ta način ugotovili vse eventualne poškodbe, katerih prosto oko ne bi moglo opaziti, in sicer pri propelerjih, motorjih itd. Za to svrhu imajo na razpolago poseben roentgenov aparat, katerega postavijo lahko prav povsod, toda zmerom učinkovito deluje.

Obljubljena dežela

Palestinska vlada je objavila računске podatke za devet mesecev lanskega leta od 1. januarja do 1. oktobra. V tem času so znašali dohodki 1.280.000 funtov šterlingov in izdatki 1.049.000 funtov. Pročun ne izkazuje torej nobenega primanjkljaja in beleži celo 20 odst. prebitka, kar je gotovo redek pojav v sedanjih težkih časih. Palestina tudi ne pozna nobene brezposelnosti. Nasprotno je opaziti posebno živahnost pri stavbah (v Jeruzalemu in Tel-Avivu se gradijo nove moderne mestne četrti, v Hajti se gradi veliko pristanišče itd.) in v poljedelstvu (motorni plugi so spremenili v polje dokaj celine med Jafo in Hajto ter tudi podrugod). Britska vlada ni posebno naklonjena židovskim priseljencem, ker ne mara preveč dražiti Arabcev. Kljub temu beleži uradno poročilo kot glaven vzrok gospodarskega napredka dežele ponoven pritok evropskih in ameriških Židov, ki znaša do 1000 ljudi na mesec. Seveda pomeni njih prihod tudi pritok novih kapitalov. Edino senco meče na to solnčno sliko otavska pogodba britskih dominijonov, ki so se lani zmenili, da bodo varovali svoje oziroma kolonijalno področje pred tujskim uvozom s pomočjo zaščitnih carin. Palestina se nahaja pod britsko upravo, a ni britsko ozemlje. Njeni pridelki so za Angleže inozemsko blago. To posebno ovira izvoz pomaranč, ki so letos izredno obilno obrodile.

Svetovna brezposelnost

Iz Zeneve poročajo, da je objavil Mednarodni urad dela takoj po novem letu sveže podatke o svetovni brezposelnosti. Borze dela poročajo sicer iz posameznih držav o izboljšanju splošnega stanja, posebno v primeri z lanskimi meseci, toda v splošnem preči človeštvu slejkoprej ista nevarnost brezposelnosti. Navajamo glavne številkke, ki naj dokazujejo svetovno obubožanje: Nemčija šteje 5.260.000 brezposelnih, Anglija 2.846.000, Italija 946.000, Češkoslovaška 460.000, Belgija 342.000, Francija 298.000, Avstrija 270.000, Poljska 218.000, Nizozemska 160.000, Danska 95.000, Irska 76.000, Švedska 75.000. Vse številkke se nanašajo samo na brezposelne, ki nimajo nobenega zaslужka, a prejemajo državno podporo. Pomenijo torej, da nima dela, a prejema podporo na Nemškem vsak najsti prebivalec, na Angličkem vsak šestnajsti, v Belgiji vsak trindvajseti, na Čehoslovaškem vsak trideseti, v Italiji vsak štirideseti, na Poljskem vsak stotideseti, na Francoskem vsak stopetdeseti itd. K armadi evropskih brezposelcev moramo prišteti še 12 milijonov v Združenih državah (na vsakih deset prebivalcev po en brezposeln), 500.000 brezposelnih na Japonskem itd. Skupno število brezposelnih na zemlji znaša po podatkih Mednarodnega urada dela 26 milijonov ljudi. Ta številka je dosti velika. A vendar govori o rahlem izboljšanju splošnega stanja na mednarodni borzi dela, kajti še lanskega junija so našli nad 28 milijonov brezposelnih.

Krakatao znova oživel

Po poročilih iz Batavije je otočni ognjenik Krakatau po večtedenskem počinku začel znova bruhati. Bilo je opaziti več izbruhov v višini do 12 metrov.

Zviti kmet

Poljski dnevniki neprestano prinašajo čudne smešnice, ki merijo na strašen padec cen poljskih pridelkov, a istočasno na drago industrijsko blago. Kmetje si ne morejo ničesar kupiti. Pod temi razmerami se je odigral na nekem sejmu prizor z meno konja za kučmo. Kupčija se je posrečila kmetu samo na ta način, da je opeharil kupca. Kučma je namreč stala 7 zlotov, za konja pa je nudil prodajalec kučmo samo 5 zlotov. Kmet je dolgo barantal, a vse je bilo zaman. »Naj bo,« je naposled vzdihnil, »drži ta čas konja. Jaz bom skočil k rojakom in si sposodil 2 zlotov.« Klobučar je prijel za povodec, kmet pa je šel s kučmo proti in ni ga bilo nazaj. Klobučar ga je zaman iskal in naposled komaj prodal konja s povodcem vred za 6 zlotov, torej je imel en zlot izgube.

Civilizacija.

»Kaj? Tu jeste še zmerom ljudi?«
»Se! Toda le z nožem in vilicami!«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka peltina vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dekle

srednjih let, vajena kuhe in drugih gospodinskih del, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 682. (a)

Vajenci

Učenko

sprejem takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 681. (v)

Službodobe

Vzgojiteljica

otroška vrtnarica (Kindergärtnerin) za dečka od 6 in 4 let — se išče za 1. februar. — Dolgoletna praksa, prvovrstna strokovna moč, po možnosti z znanjem tujega jezika, naj stavi pisмено ponudbo z označbo referenc direktorju: Ervin Lovrič, Beograd XIII, Andre Nikolića 5. (b)

Fabrika obuče Boston

A. D. Beograd, sprejme templatje. Zasluzek akorden, služba stalna. Javiti se na gornjo adresu. (b)

Sobarico

v starosti 20—30 let, ki zna dobro likati, prati in govoriti tudi nemško, sprejem. Slika se želi. Mesecna plača 300 Din. Potni stroški se povrnejo. Mici Zwilling, soproga veleposelnika, Zdenčina pri Zagrebu. (b)

Mariborčan,

izobražen in delaven, z obširnimi poznanstvom v vseh mariborskih 'krogih, dobi takoj stalno službo v Mariboru pri zavarovalnici pod zelo ugodnimi pogoji. — Sprejememo zmnožne akviziterje tudi za Ljubljano. Vztrajne in poštene osebe naj pošlije ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ugodna prilika 1933« 706. (b)

Denar

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najpolje pri Komand družbi M. JANKOLE, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. II. Telefon 30-52. (d)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Naročajte SLOVENCA

najcenejši slovenski dnevnik

Stanovanja

ODDAJO:

Opremljeno sobo

s prostim vhom, snažno in svetlo, v središču mesta, se odda enemu ali dvema stalnima gospodoma ali gospodičnima. Naslov pove uprava »Slov.« pod »Soba«. (s)

Soba

s posebnim vhom, v bližini Sv. Petra, se takoj odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« št. 677. (s)

Vnajem

ODDAJO:

Oddam pisarno

sredi mesta z ali brez inventarja. Lokal primeren tudi za trgovino. Poizve se v upravi »Slovenca« št. 676. (n)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca« posvetilo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Več parcel

imam naprodaj v Vodmatu, Zeleni jami in na Selu. Vzajem tudi vložne knjižice Mestne, Ljudske in Kmečke hranilnice. — J. Oražem, Moste, Predovičeva ulica 5. (p)

Hišo

6 sob, 3 kuhinje, ograjen vrt, prodam v Zeleni jami. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hiša« št. 685. (p)

Kupimo

Kupim

prenosno, že rabljeno železno Lutzovo ali podobno peč za ogrevanje večjega prostora. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod šifro »Peč« št. 684. (k)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajalci al' motorja bi znebil se rad, brž kupca v mnogo prižene Slovencev najmanjši inšert

Polenovko

namočeno, priznana najboljšo — nudi delikatesašpecerija Kovačič, Miklošičeva cesta 34. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Odpadke od žage

dobro osušene, kratko žagane

10 0/0 ceneje, dokler traja zaloga

prodaja v vsaki množini Ivan Šiška — Metelkova ulica 4.

Črne suknje

najboljši nakup - Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

»Singer« šivalni stroj

pogrezljiv, poceni prodam. — Železnikarjeva 6 (pri šoli), Sp. Šiška. (l)

Ia smučarske čevlje

čevljarne Ivan Zajc, Ziri, ima po konkurenčnih cenah na zalogi — tvrdka Čadež & Komp., Ljubljana, Miklošičeva cesta, palača »Grafika«. (l)

Sani,

konja z opremo, eno- ali dvoprežno kočijo in lepe zvonce prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 687. (l)

Obrt

Galoše

popravlja najboljši Gumi-klinika na Dunajski cesti št. 9. (t)

Ganene trodine

in druge krmile nudi največ Velikova ulica 10 uke A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

GREŠITE MNOGO

Če ne čitate redno SLOVENCA

Za neveste

volneno blago od 20 Din naprej, perilo in drugo blago po najnižjih cenah dobite v TRPINOVEM BAZARJU, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

„BOGOLJUB“

Marijansko glasilo — Družinski list — Vzgojni mesečnik — je dovršil 30 leto.

Kongreganisti, sinovi in hčere Marijine!

Nasha družbena dolžnost je, da vsi naročimo in čitamo družbeno glasilo »BOGOLJUB«

Družinski očetje in matere!

Oskrbite si v »BOGOLJUB«-u izdatno pomoč pri resnično težki in odgovorni nalogi krščanske vzgoje!

Odprite vrata »BOGOLJUB«-u, saj je »BOGOLJUB« najlepši cerkveni list, ki prinaša v vsaki številki celo vrsto izbranih in lepo izdelanih slik v bakrotisku.

Cena Din 20— letno.

Bodimo apostoli dobrega tiska!

Nabiranci in nabiralke novih naročnikov dajte lepe nagrade. — Povejte to psem, kjer »BOGOLJUB«-a še nimajo — Naroča se v

Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani ali pa pri vodstvu Marijine družbe.

Oblastveno dovoljena razprodaja

vse vrste manufakturnega blaga izpod nabavne cene pri

Oblačilnici „Ilirija“

Mestni trg 17/1, Ljubljana

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZKREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registrovana zadr. z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta št. 6

(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov Din.

E 1092/32.

Dražbeni oklic!

Dne 24. februarja 1933 dopoldne ob pol 10 bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: 1. Zemljiška knjiga Marenberg not. trg. vl. št. 54. 2. Zemljiška knjiga Sv. Janž I vl. št. 38. 3. Zemljiška knjiga Radica vl. št. 27.

Cenilna vrednost: ad 1. 140.043 Din; ad 2. 89.458 Din 60 par; ad 3. 53.548 Din 60 par; vadij znaša ad 1. 14.004 Din 50 par, ad 2. 8946 Din, ad 3. 5355 Din. Vrednost pritlikline: ad 2. 15.000 Din; ad 3. 615 Din.

Najmanjši ponudek: Ad 1. 70.021 Din 50 par; ad 2. 59.639 Din 25 par; ad 3. 35.699 Din 25 par.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Marenbergu, odd. II., dne 14. januarja 1933.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodneje.

Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne katagelijem. Varnost nudijo lastna pačja, nadpolovica deince hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi i v tekočem računu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Opozarjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

† Globoko potrtega srca naznanjamo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je po nedoumlem sklepu Vsemogočnega naša iskrenoljubljena, nepozabna soproga, mati, stara mati, tašča, sestra in teta, gospa

Marija Kmet roj. Sirc

danes zjutraj, ob 7 lepo pripravljena za odhod v večnost, izdihnila svojo blago dušo. Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto 21. t. m. ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti Verovškova ulica 53 na pokopališče k Sv. Križu. Preblogo rajnico priporočamo v blag spomin.

Ljubljana VII, dne 19. januarja 1933.

ZALUJOČI OSTALI

P. C. Wren:

Lepi Mihael

16

»Ali ste torej videli Mihaela — ali kaj menite? Povejte mi!«

»Ne, nisem ga videl — ampak...«

»O čem torej govorite? In kaj veste?« ga je prekinila hlastno, znamenje, da je bila vznemirjena.

»Ne vem ničesar, Patricija, in vprašam vas le, ker je prišla po nenavadni poti v mojo posest nekakšna listina, ki vsebuje priznanje Beauja, da je on ukradel »Blue Water«, je pričel Lawrence.

»Torej je vendarle...« je sepnila lady Brandon.

»Kje in kako pa ste dobili to priznanje?« je urno dodala.

»Kakor rečeno, je to dolga zgodba,« je odvrnil Lawrence.

»Priznanje je našel de Beaujolais v Fortu Zinderneuf, v francoskem Sudanu, v roki nekega mrtveca...«

»Pa ne, da bi bil Mihael!« ga je prekinila lady Brandon.

»Ne — bil je Francoz — nadomeščajoči poveljnik trdnjave, ki so jo bili napadli Arabci.«

»Naš Henri de Beaujolais?« je pozvedovala dalje lady Brandon.

»Tisti vaš sošolec?... Sin Rose Caryjeve?«

»Da, našel je list v roki mrtveca in — hm — povejte mi, Patricija, ali je safir ukraden in — hm — oprostite mi neumno vprašanje — ali je to Beaujeva pisava?« je dejal Lawrence in privlekel iz notranjega žepa ovitek in iz tega umazan, lisast kos papirja.

»Toda, seveda on tega ni pisal,« je dodal, ko ji je izročil papir.

Lady Brandon je vzela papir in gledala nanj z nepremičnim izrazom, samo ena mala guba je kazila nje gladko čelo, njena lepo oblikovana in odločna usta so bila stisnjena bolj kakor navadno. Čitala je list in potem strmela v praznino nad smejočo se trato, kot da bi se posvetovala sama s seboj, kaj naj odgovori.

»Povejte mi vso zgodbo od začetka do konca, George,« ga je pozvala slednjič. »Bržkone veste še več o Mihaelu in safirju?«

»Ne vem več kakor to, kar sem vam že povedal,« je zatrdil Lawrence, in zdelo se mu je, kot da je popustila napetost v njenem licu. Opazil je tudi, da lady Brandon ni ne priznala ne ugovarjala, da je dragulj ukraden, niti se ni izjavila, ali je pisava na listu nečakova ali ne. Brez dvoma nekaj, kar je bilo v zvezi z »Beau« Gesteom, ni bilo popolnoma v redu. Ker pa ni hotela z njim deliti svoje tajnosti, je že morala imeti za to svoje vzroke, ki jih je moral vpoštevati.

»Čaj lahko spijsava v mojem salonu,« ga je povabila mirnodušno, »naročila bom, da nisem za nikogar doma, in vi mi lahko poveste vse, zraven pa de Beaujolaisevo in vaše mnenje.«

Ko sta se vračala proti poslopju, se je oklenila njegove roke, ki jo je nežno pritisnil k sebi.

Kako zelo si je želel, da bi mu rekla, ko ji bo vso zgodbo že povedal, tole: »O, pomagajte mi, George, nimam drugega kakor vas; vi ste edini, na katerega smem računati!« Namesto tega pa je dejala, ko sta stopala skozi grmičje: »Videti ste slabi, George, kaj vam je?«

»Zadnji čas imam precej mrzlice,« je odgovoril, »toda sedaj se čutim zopet popolnoma zdravega,« je dodal in ji stisnil roko.

»Opustite službo v kolonijah in se povrnite k nam, George,« je dejala lady Brandon; ko pa jo je hlastno pogledal s pričakujočimi očmi, je nadaljevala: »in dovolite, da pošleem ženo za vas.«

Lawrence je vzdihnil in preslišal ta predlog.

»Kako se godi Ffolliotu?« je vprašal, da bi obrnil pogovor.

»Hvala, dobro, zakaj bi se mu godilo slabo?« je odvrnila hladno, skoro zloviljno.

Nekoliko zmeden je povprašal po njenem soprogu:

»Kje je sir Hector Brandon?«

»Oh, v Tibetu, mogoče tudi v Parizu, v vzhodni Afriki, Monte Carlu ali na otokih Južnega morja. Dejanjsko pa je najbrže v Kašmirju... Ali ste prinesli svoje stvari s seboj, ali boste šele telefonirali?«

»Naselil sem se v hotelu »Brandon Arms« in imam tam svojo prtljago,« je priznal Lawrence.

»In kako dolgo ste se mudili v hotelu, George?«

»Pet minut,« je odgovoril.

»Potem ste se menda že nasitili hotela,« je menila lady Brandon in nato dodala: »Naročila bom, naj vam spravijo vaše stvari sem.«

Zvečer ji je povedal George Lawrence vse do kraja, kar je bil izvedel od de Beaujolaisa; k temu je dodal še svoje lastno mnenje o tistih dogodkih. Med njegovim pripovedovanjem je ostala lady Brandon tiha, a zato je tem bolj poslušala. Ko je končal, mu je sicer zastavila nekaj vprašanj, ni pa izrekla lastne sodbe.

»Po večerji bova govorila dalje, George,« mu je predlagala.

Po prijetni večerji, pri kateri sta bila sama — prečistiti Maurice Ffolliot se je opravičil z glavobolom in večerjal v svoji sobi — je George Lawrence opazil, da je ves čas govoril le sam; lady Brandon je le tu in tam kaj poizvedovala, ne da bi izrazila kako lastno mnenje.

Ko se je ponoči premetaval brez sna, si je venomer ponavljaj vprašanje: »Zakaj mi ne zaupa in zakaj mi vsaj ne pove, ali je safir ukraden ali ne?« Zopet in zopet si je moral odgovoriti: »Zaradi takega tehtnega razloga... Bo že moralo biti prav tako.«

Ko se je naslednjega dne poslavljaj od nje, ji je dejal:

»Nekoč ste mi rekli, da me imate preveč radi, da bi me mogli ljubiti. Takrat sem bil zelo srečen. Mnogo srečnejši bi pa bil, ako bi mi sedaj povedali, kaj morem storiti v tej zadevi za vas?«